

2. Kaplan R. S., Norton D. P. Balanced Scorecard: Стратегічне управління організацією. Harvard Business Review Press, 2020.
3. Маркетинг в умовах цифрової трансформації: зб. наук. ст. студентів заоч. форми навч. / відп. ред. О. С. Бондаренко. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. Ч. 1. 281 с.

Ченцов В. В., д. і. н., д. держ. упр., професор

Перший проректор

Григораш О. В., к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Університет митної справи та фінансів, м.Дніпро

ЗАКОРДОННА ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Згідно з даними Єдиної бази з питань освіти [1], найбільше вступників у 2024 р. подало заяви на спеціальності «Менеджмент» (36 991), «Психологія» (35 556), Комп'ютерні науки» (30737).

Як відомо, попит породжує пропозицію, тож ціни на вартість підготовки фахівців за переліченими спеціальностями підкріплені бажаннями вступників здобувати освіту саме за освітніми програмами цих напрямів. У 2024 р. ціни на навчання встановлювалися з урахуванням індикативної собівартості [2].

У табл. представлено вартість підготовки фахівців за освітнім рівнем «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Таблиця 1 **Вартість підготовки фахівців за освітнім рівнем «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» у 2024 р.**

ЗВО України	Вартість підготовки за рік	
	грн	дол.
КПІ ім. І. Сікорського	43 900	1 071
КНУ ім. Т. Шевченка	54 000	1 317
НУ "Львівська політехніка"	31 825	776
ХНУ ім. В. Каразіна	31 000	756
СумДУ	44 000	1 073
УМСФ	26 000	634

Джерело: складено авторами да даними [3].

Таким чином, ціни на навчання за спеціальністю «Менеджмент» у відомих українських вишах коливаються у межах 600-1300 дол. США.

Розглянемо вартість підготовки фахівців у країнах ОЕСР (табл. 2).

За даними табл. 2 робимо висновок, що у порівнянні з окремими країнами ОЕСР (США, Австралія, Нова Зеландія) ціни на підготовку українських студентів є значно нижчими. Але у таких країнах значна частина студентів отримує державну підтримку у вигляді державних грантів/стипендій та державних або гарантованих державою приватних кредитів. Навпаки, низькі

ціни на навчання (Австрія, Швейцарія, Німеччина) знижують рівень державної підтримки, незначна частина студентів користується правом на отримання грантів чи позик.

Таблиця 2 Середньорічна плата за навчання, яку державні заклади стягують із студентів та державна підтримка студентів у країнах ОЕСР у 2022-2023 рр.

Країна	Бакалавр, дол.	Магістр, дол.	Розподіл студентів, які отримують підтримку, %			
			Тільки державні або гарантовані державою приватні кредити	Тільки державні гранти/стипендії	Державні гранти/стипендії та кредити	Ні державні гранти/стипендії, ні кредити
Австралія	5 108,4	9 496,1	39,5	-	40,9	19,6
Австрія	1 043,2	1 043,2	-	16,0	-	84,0
Канада	5 589,8	9 563,8	-	-	39,0	61,0
Данія	-	-	-	66,2	18,4	15,4
Фінляндія	-	-	-	0,0	55,9	44,1
Франція	252,2	360,5	1,0	33,0	-	66,0
Німеччина	156,7	-	-	-	21,0	79,0
Італія	2 570,3	2 864,1	-	45,0	-	55,0
Литва	5 458,3	13 233,6	5,0	57,0	-	38,0
Нова Зеландія	4 747,9	6 124,1	46,0	4,0	23,0	27,0
Норвегія	-	-	8,0	1,7	62,1	28,2
Іспанія	1 707,8	2 446,7	-	40,0	0,0	60,0
Швеція	-	-	-	13,0	78,0	9,0
Швейцарія	1 426,7	1 426,7	0,5	9,0	1,0	90,0
США	9 595,7	12 596,4	7,3	35,0	37,7	20,0

Джерело: складено авторами на даними [4].

З 2024 р. в Україні запроваджено систему освітніх грантів для вступників бакалаврату денної форми навчання, які мають результати НМТ (ЗНО) з будь-яких двох предметів з оцінками не менше ніж 150 балів (грант першого рівня) або не менше ніж 170 балів (грант другого рівня).

Список використаних джерел

1. Вступна кампанія-2024. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL : <https://vstup.edbo.gov.ua/>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 р. № 191 «Деякі питання запровадження індикативної собівартості» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-2020-%D0%BF#Text>
3. Скільки коштує здобути вищу освіту: огляд найпопулярніших вишів (2024). Економічна правда. URL : <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/07/1/715931/>
4. Education at a Glance (2024). URL : https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2024_c00cad36-en